

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ТА КООРДИНАЦІЇ МІЖ СУБ'ЄКТАМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ

Дмитро Олексійович ШЕНЦЕВ,
здобувач Університету сучасних знань

Якість та ефективність забезпечення безпеки виборчого процесу в Україні обумовлюється цілою низкою умов і факторів, далеко не останнє місце серед яких займає взаємодія та координація між суб'єктами, які його здійснюють. Проблематика взаємодії та координації вже неодноразово перебувала у центрі уваги дослідників із галузі права та державного управління, втім у контексті забезпечення безпеки виборчого процесу, вона не отримала належного науково-теоретичного обґрунтування.

Окремі проблемні питання, пов'язані із взаємодією та координацією між суб'єктами забезпечення безпеки виборчого процесу в Україні у своїх наукових працях розглядали: С. В. Батура, О. І. Безпалова, О. М. Ключев, І. О. Корецька, Я. О. Ліховіцький, В. С. Макаренко, С. А. Мозоль, О. М. Музичук, А. А. Русецький, Р. М. Опацький, С. Г. Серьогіна, П. О. Шорський, Г. П. Щедрова та багато інших. Втім, незважаючи на чималу кількість наукових здобутків, в юридичній літературі відсутні комплексні

Значення взаємодії та координації як неодмінних аспектів функціонування державно-ладного механізму і здійснення публічного управління важко переоцінити, що доводиться численними науковими дослідженнями з цього приводу.

Взаємодія та координація є дуже важливими засобами управління в розгалужених, багатоеlementних системах. Завдяки їм (тобто взаємодії та координації) забезпечується єдність та злагодженість системи, узгоджується та спрямовується діяльність її різних ланок на досягнення спільних цілей. Взаємодія та координація з одного боку дозволяє за рахунок об'єднання зусиль з

більш високим рівнем ефективності досягати відповідних спільних цілей та завдань, а з іншого дає змогу учасникам співпраці у певній мірі використовувати ресурси і можливості один одного для більш якісного виконання власних завдань та функцій. Важливо відміти, що хоча про координацію та взаємодію досить часто говорять у зв'язці, втім це не тотожні явища.

Забезпечення виборчого процесу, зокрема створення і підтримка умов, необхідних для його безпечного та безперешкодного протікання, також передбачає активну взаємодію та координацію між різними державними органами, державними органами та органами місцевого самоврядування, а також між органами публічної влади та інститутами громадянського суспільства. Однак означена взаємодія та координація мають суттєву проблему, а саме відсутність чітко визначених нормативно-правових засад їх здійснення. Так, з одного боку питання взаємодії та координації так чи інакше згадуються і в Виборчому кодексі України, і в чинних законах «Про Державний реєстр виборців», «Про Регламент Верховної Ради», «Про Кабінет Міністрів України», «Про Національну поліцію», «Про Службу безпеки України», «Про телебачення і радіомовлення», «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», «Про Раду національної безпеки і оборони України». Однак, з іншого – у більшості із цих документів, досліджувані питання мають лише поверхневу регламентацію. Тобто нормотворець, як правило, лише обмежується декількома положеннями, в яких зазначається, що той чи інший орган публічної влади взаємодіє з іншими суб'єктами, або здійснює координацію по відношенню до них. При цьому немає ніяких конкретних норм щодо принципів, завадь, форм, напрямків взаємодії та координації, порядку їх реалізації та контролю за ефективністю здійснення тощо. При цьому слід відзначити, що існують міжвідомчі накази, які регулюють питання взаємодії та координації між правоохоронними органами, однак вони стосуються протидії організованій злочинності та корупції: Інструкція про взаємодію правоохоронних органів у сфері боротьби

з організованою злочинністю від 10.06.2011 № 317/235, Положення про координацію діяльності правоохоронних органів по боротьбі із злочинністю та корупцією від 26.04.2012 № 43/375/166/353/284/241/290/256.

Таким чином, відсутність спеціального нормативно-правового акту з питань взаємодії та координації між суб'єктами забезпечення безпеки виборчого процесу в Україні призводить до однобічного та часткового використання можливостей цих потужних засобів забезпечення зазначеної безпеки. Так, взаємодія, найчастіше відбувається у вигляді інформаційного обміну, а координація – у вигляді координаційних нарад, робота яких доволі часто має формальний характер, тобто зводиться до обговорення загальновідомих обставин і фактів, а не спрямовується на пошук шляхів реального вирішення існуючих проблем. У зв'язку із цим перековані, що необхідно розробити та прийняти спеціальний порядок координації та взаємодії між суб'єктами забезпечення безпеки виборчого процесу в Україні, в якому: сформулювати цілі та завдання зазначеної взаємодії й координації, визначити основні принципи їх здійснення, навести пріоритетні напрямки і форми реалізації взаємодії та координації під час досліджуваного забезпечення, визначити суб'єктний склад. При цьому особлива увага має бути приділена закріпленню повноважень відповідного координаційного центру, адже важливо, щоб даний орган мав не просто дорадчий характер, а забезпечував вироблення та реальне практичне втілення, прийнятих в ході його роботи, рішень. Також, на нашу думку, доцільно визначити критерії оцінювання ефективності зазначеної взаємодії та координації. Оскільки оцінювання є одним із основних та дієвих інструментів встановлення рівня відповідності результатів взаємодії та координації, тим завданням, на виконання яких вони орієнтовані, а також тим реаліям суспільного життя, в яких взаємодія та координація здійснюються.

Прийняття спеціального міжвідомчого нормативно-правового акту з питань взаємодії та координації між суб'єктами забезпечення

безпеки виборчого процесу в Україні, покликане забезпечити системність та систематичність їх здійснення, сприяти якомога повнішому використанню зазначеними суб'єктами можливостей взаємодії та координації в ході організації означеного забезпечення.